

ဆိတ်ပုလိပ်ရောဂါ

(Peste Des Petits Ruminants or Goat Plague)

- ❖ Morbilli ဟုခေါ်သော ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးကြောင့် ဖြစ်ပြီး သိုးနှင့်ဆိတ်များတွင် ရောဂါဖြစ်ပွားမှုများပြီး သေနန်း မြင့်သော ရောဂါတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။
- ❖ ဤရောဂါပိုးသည် သိုးနှင့်ဆိတ်များတွင် အဓိကဖြစ် ပွားပြီး သွားဖုံးများရောင်ခြင်း၊ ပါးစပ်တွင် အနာများ ဖြစ်ခြင်း၊ နှာခေါင်းနှင့် ပါးစပ်များမှ ပြည်ကဲ့သို့ အကျိအ ခွဲများ ထွက်နေခြင်းနှင့် ဝမ်းလျော့ခြင်းများ စသည့် လက္ခဏာများဖြစ်ပေါ်၍ သေဆုံးနိုင်ပါသည်။

ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားပုံ

- ❖ သိုး/ဆိတ် မွေးမြူရေးတွင် စီးပွားရေးထိခိုက်မှု အများဆုံး ရောဂါတစ်ခုဖြစ်သည်။
- ❖ ရောဂါပိုးသည် ရောဂါဖြစ်နေသော တိရစ္ဆာန်နှင့် တိုက်ရိုက်ထိ တွေ့ခြင်း၊ လေထဲမှတဆင့် ကူးစက် ပြန့်ပွားနိုင်သည်။
- ❖ သိုး/ဆိတ်တွင် အဓိကဖြစ်ပြီး အခြားသော တိရစ္ဆာန် များဖြစ်သည့် ကုလားအုတ်နှင့် ကျွဲများတွင်လည်း ရောဂါဖြစ်ပွားနိုင်သည်။
- ❖ ရောဂါပိုးသည် နှာခေါင်းနှင့်ပါးစပ်မှကျသော အကျိ အခွဲများ၊ မျက်ရည်နှင့်ရောဂါဖြစ်နေသော သိုး/ ဆိတ်မှ အဓိကကူးစက်နိုင် သည်။
- ❖ ရောဂါဖြစ်ပွားနှုန်းနှင့်သေနန်းသည် ၈၀-၁၀၀% အထိဖြစ် ပွားနိုင်သည်။
- ❖ အာဖရိက၊ အာရှနှင့် အရှေ့အလယ်ပိုင်းနိုင်ငံများ တွင် အများဆုံး ဖြစ်ပွားသည်။
- ❖ ရောဂါကင်းရှင်းသည့်နိုင်ငံများတွင်တောင် ပြန်လည်ကူးစက်နိုင်သည်။
- ❖ ရောဂါပိုးပျိုးချိန်သည် ၂-၁၀ ရက်ခန့်ကြာပြီး ၃- ၆ ရက်အတွင်း ရောဂါလက္ခဏာပြနိုင် ည်။

ရောဂါလက္ခဏာများ

- ❖ ရောဂါပြင်းထန်လျှင် အဖျားတက်လာပြီး ရုတ်တရက် သေဆုံးနိုင် ပါသည်။
- ❖ အဖျားတက်ခြင်း၊ သိသိသာသာထိုင်း မှိုင်းလာ ခြင်း၊ အစားအ သောက်ပျက်ခြင်း၊ နှာခေါင်းနှင့် ပါးစပ်များတွင် အကျိအခွဲများ ကျခြင်း၊ သွားရည် များ ပို၍ကျလာခြင်း၊
- ❖ မျက်လုံးတစ်ဝိုက်တွင် မျက်ဝတ်များ(အချပ်အခဲ) ဖြင့် ပိတ်/ပြည့် နေခြင်း
- ❖ အကျိအခွဲများဖြင့် နှာခေါင်းများ ပိတ်နေခြင်း၊ အသက်ရှူကြပ်ခြင်း၊ နှုတ်ခမ်းနှင့် သွားဖုံးများတွင် အနာများဖြစ်လာခြင်း၊
- ❖ ချောင်းဆိုးခြင်းနှင့် အဆုတ်ရောင်ရောဂါလက္ခဏာ များဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၊
- ❖ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ဆိတ်မများတွင် သားလျော့ခြင်း
- ❖ နောက်ဆက်တွဲရောဂါဖြစ်သည့် Pasteurella Bacteria ရောဂါပိုးကြောင့် သေဆုံးသည်အထိ ဖြစ်လာနိုင် သည်။

နှာခေါင်းနှင့်ပါးစပ်မှ အကျိအခွဲနှင့် သွားရည်များကျနေခြင်း

ဝမ်းလျော့ခြင်း

မျက်လုံးတစ်ဝိုက်တွင် မျက်ဝတ်များဖြင့်ပိတ်နေခြင်း

နှုတ်ခမ်းနှင့်သွားဖုံးများတွင် အနာများဖြစ်နေခြင်း

စီးပွားရေးဆုံးရှုံးမှု

- ❖ ကူးစက်မြန်၊ ဖြစ်ပွားနှုန်းများ၊ သေနန်း မြင့် သောကြောင့် ထုတ်လုပ်မှုများစွာ ကျဆင်း စေနိုင်သည်။
- ❖ ကိုယ်အလေးချိန်လျော့ကျခြင်း၊ မျိုးအောင် နှုန်းကျခြင်း၊ နို့ထွက်နှုန်းကျခြင်းများကြောင့် သိုး/ဆိတ်မွေးမြူရေးကို ထိခိုက်စေနိုင်သည်။

- ❖ သိုး/ဆိတ်မွေးမြူခြင်းသည် (ဆင်းရဲသား) ကျေးလက်ပြည်သူ များ၏အဓိက ဝင်ငွေဖြစ်သောကြောင့် စီးပွားရေးကိုထိခိုက် စေနိုင်ပါသည်။

ကုသခြင်း

- ❖ ထိရောက်သောကုသဆေးမရှိပါ။ အထောက်အကူပြုဆေးများ (ပဋိဇီဝဆေး၊ အဖျားကျဆေး၊ ရောဂါလက္ခဏာ သက်သော စေသောဆေးများ) ပေးနိုင်ပါသည်။

ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး

- ❖ လူသို့ကူးစက်တက်သောရောဂါမဟုတ်ပါ။

ကူးစက်ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်ခြင်း

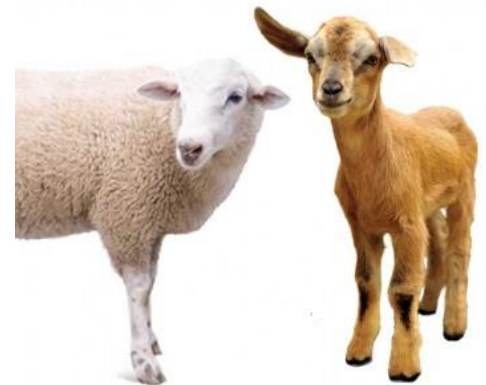
- ❖ ရောဂါဖြစ်နေသော သိုး/ဆိတ်များအား သီးခြားထားရှိပါ။
- ❖ ခြံများကို မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းသုံး ပိုးသတ်ဆေးဖျန်းပေးပါ။
- ❖ မွေးမြူရေးခြံများ၏ ဇီဝလုံခြုံမှုကို မြှင့်တင်ပါ။
- ❖ ရောဂါဖြင့် သေဆုံးသော တိရစ္ဆာန်နှင့် အညစ်အကြေးများ၊ စားကြွင်းစားကျန်များ၊ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကို မြေမြှုပ် မီးရှို့၍ ဖျက်ဆီးပါ။ ပြန်လည်အသုံးပြု၍ ရသော အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကို ပိုးသတ် သန့်စင်ပြီးမှသာ ထပ်မံအသုံးပြုပါ။
- ❖ ခြံအလုပ်သမားအနေဖြင့် ခြံထဲဝင်တိုင်း တစ်ကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းရေး ဆောင်ရွက်ပါ။

- ❖ တိရစ္ဆာန်၊ လူ၊ ယာဉ် ဖြတ်သန်းသွားလာမှုကို ထိန်းချုပ်ပါ။

**စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာန**

**ဆိတ်ပလိပ်ရောဂါအကြောင်းသိကောင်းစရာ
(Peste des petits ruminants)**

၂၀၁၇ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ

